

УДК 82–92:81'367.625

Поворознюк С.І.,
кандидат філологічних наук,
Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова

ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ОЦІННИХ ДІЄСЛІВНИХ ЛЕКSEM У ПУБЛІЦИСТИЧНОМУ ДИСКУРСІ

Одним із провідних процесів в оновленні лексичного складу сучасної української літературної мови є поява нових оцінних конотацій у семантиці слів, зумовлена зміною системи суспільних цінностей, зміщенням фокусу світоглядної призми, через яку здійснюється оцінка всього суспільства та окремих його представників. Найактивніше такі зміни відображаються у публіцистиці, оскільки цей стиль спрямований на розкриття актуальних питань сьогодення, оцінку суспільних подій і процесів, пропаганду певних думок та переконань з приводу розв'язання нагальних суспільно-політичних проблем.

Оцінна лексика є потужним засобом створення сатиричного, гумористичного ефекту в публіцистичному дискурсі. Одним із складників аксіологічних засобів публіцистики є дієслова, які завдяки динамічності, виразності, змістовій насиченості, здатності конкретно передати особливості руху, розвитку життєвих явищ дають можливість яскраво, конкретно, емоційно, оцінно означити дії осіб, угруповань чи партій.

Оцінку як власне лінгвістичну категорію досліджували як вітчизняні, так і зарубіжні мовознавці. Зокрема, вивчення граматикалізованої аксіологічної категорії з прагматичного погляду актуалізує низку проблем, а саме: зв'язок категорії оцінки з текстознавством, етнолінгвістикою, соціолінгвістикою (А. Вежбицька, О. Вольф, В. Кононенко, А. Мойсієнко, Л. Ставицька та інші); роль аксіологічно маркованих одиниць як необхідного компонента у формуванні індивідуального письменницького стилю (Н. Арутюнова, В. Гак, Т. Космеда, Н. Сологуб); оцінка як засіб індивідуалізації та експресивізації мовної картини світу (Ю. Апресян, Г. Золотова, Л. Мацько).

У сучасному мовознавстві досліджуються також прагмасемантичні особливості категорії оцінки у рекламних текстах (Л. Киричук); спрямованість оцінки у синонімії (В. Кирилова); оцінка описується як один із лінгвостилістичних засобів передачі емоційного стану та формування емотивного значення номінації (О. Островська, А. Троцюк); виділяються основні тенденції аксіологічних змін у семантичній структурі запозичень, зокрема американізмів (Т. Антонченко); вивчається явище активізації аксіологічних сем у лексико-семантичних полях кольоративів (Г. Ковальова, І. Кононенко); проводиться аналіз ролі словотвірних процесів у оцінних лексемах (О. Грещук, Л. Шутак).

Актуальність дослідження оцінної дієслівної лексики визначається важливістю лінгвістичного дослідження аксіологічних компонентів лексичних одиниць у публіцистичному дискурсі, які відображають зміни ціннісного ставлення мовців до реальної дійсності.

Метою статті є з'ясування ролі дієслівних засобів реалізації категорії оцінки у створенні системи експресивності, оцінності в публіцистичному дискурсі.

Специфіка дієслівної лексики полягає в тому, що, незважаючи на велику різноманітність значень дієслів, основною семою таких одиниць є “лексичне значення процесу, що реалізується як динамічна ознака особи, предмета, явища або ж виступає поза формально вираженими зв'язками з ними” [17, 404].

Аксіологічна дієслівна лексика неоднорідна за набуттям оцінного компонента у значенні одиниці. За цим критерієм виділяються дві групи дієслів: 1) дієслова інгерентної оцінки; 2) дієслова, які виражають адгерентну оцінку.

До дієслів інгерентної оцінки зараховуються лексеми, які завжди виражають експліцитну оцінку, оскільки їх структурі притаманний оцінний компонент. Інгерентні дієслівні прагми публіцистики є неоднорідними за вираженням оцінки, серед них переважають негативно оцінні **прагми діяльності**. Наприклад, дієслово *профітькати* означає “розтратити” і є наслідком негативно оцінки специфічної фізичної дії, а саме необґрунтованої втрати чогось: *Ну а ті, хто ту землю, яку дали, **профітькав** чи пропив, ці “свідомі” стали (не всі, не подумайте, що я гамузом скидаю всіх), стали партійними керівниками маленького масштабу – сільського чи районного, головами колгоспів <...>* [1, 5].

Фізіологічні дії людини теж нерідко оцінюються негативно. Так, для вираження несхвального ставлення автора до жадібного поглинання чогось у великій кількості [16, Т. VI, 673] вживаються дієслова *пожирати, вижирати*: *Навіть утримання компартійних санаторіїв, лікарень, дач, спецмагазинів **пожирас** щорічно 5 мільярдів рублів і 1,5 мільярда доларів [20, 4]; Знаємо, коли впадуть ті мури і склепіння, брудна пилюка стане до небес, і ще довго **вижиратиме** нам очі її отрута <...>* [8, 3].

Прагми на позначення інтелектуальної діяльності теж мають негативний оцінний компонент. Зокрема, дієслово *галасувати* (мовленнєва діяльність) і його контекстуальні синоніми (*волати, ревти, горлати, зіпати, лементувати, репетувати, горлопанити*) виражають зневажливе ставлення до підвищеного зацікавлення яким-небудь несуттєвим питанням, активним обговоренням його [16, Т. II, 19]: *І коли сьогодні адепти російського шовінізму **галасують** про нібито демографічне вимирання російської нації, то це люта неправда, з часу перепису 1897 року кількість росіян зросла в три рази, приріст же українців, латишів і всіх інших становить “нуль” чи майже “нуль” [11, 2]; Кілька тижнів світова преса **ревла** від захоплення [20, 4].*

Синонімічний ряд дієслова *осуджувати*, представлений у публіцистичному дискурсі, включає як загальномовні, так і контекстуальні синоніми, які виражають негативну оцінку і представлені **прагмами, що позначають психічну діяльність**: *гудити, таврувати* [15, 384]: *Саме виходячи з цього, я не вихвалитиму одних і не **гудитиму** інших, не протиставлятиму одні імена іншим <...>* [9, 2]; *Скільки й пам'ятаємо, у нас забиралося все – від хліба до національної пам'яті, та ще й націоналістами **таврували** нас [11, 1].*

Дієслово **роз'ятрювати** означає “підсилювати, загострювати чимсь яке-небудь почуття, бажання” [16, Т. VIII, 873] і передає почуття душевного болю (негативна оцінка): *Сумніви подібного кшталту **роз'ятрювали** душу і волю навіть не одному з великих українців у минулому <...>* [4, 2].

Серед предикатів діяльності значну групу становлять **дієслова, що позначають соціальну діяльність**: соціальні дії, процеси, стосунки або поведінку індивіда у соціумі чи соціуму в цілому. Наприклад, на соціальні дії та процеси вказують такі зафіксовані предикати з негативним оцінним компонентом у структурі значення: *терзати* (*Наче передчувала [нація], що її **терзатимуть** сусіди південні і північні, східні і західні і що вона мусить вистояти за будь-яку ціну* [22, 4]); *мордувати* (<...> *ми дати можемо дорогу до влади тій же силі, що вже **мордувала** нас триста років!* [13, 2]); *роз'їдати* (*Погляньмо лишень, як уже **роз'їдають** тіло Росії старорежимні реакції Москви на настрої Татарстану або Чечні <...>* [5, 3]).

Рідше зустрічаються прагмеми з позитивним оцінним компонентом, що в іронічному контексті виражають негативну оцінку: **дозріти** (***Дозрів** і оформився імператив національної єдності* [7, 2]).

Незадоволення **соціальними стосунками** у суспільстві, засудження їх сприяє виникненню дієслівних прагем із стійким оцінним компонентом знаку “–”: *цькувати* (*Ще ніколи нас, письменників, так жорстоко, так підло не **цькували**, як зараз <...>* [23, 2]); *обдирати* (*Це ж віртуозного вміння і геніального дару, щоб народ, який живе на найбагатших землях Європи, обернути в жебрака, щоб **обдирати** його щорічно принаймні на 50 мільярдів карбованців <...>* [12, 4]).

Суспільна поведінка загалом наділяється негативною оцінкою, що базується на певних поведінкових характеристиках людини чи суспільства, які не відповідають моральним чи соціальним нормам, встановленим у конкретному соціумі. Наприклад, дієслово *козиряти*, за тлумачним словником, означає “виставляти що-небудь як свою перевагу, хвалитися, чванитися чимось” [16, Т. IV, 212], ця прагмема містить негативний оцінний компонент, оскільки базується на почуттях засудження, несхвалення такої манери поведінки: *Ми не хочемо нічим і ніким **козиряти**, перетворювати українців за межами наших кордонів на предмет політичних спекуляцій і торгів* [4, 7].

Для позначення негативних вчинків, аморальної поведінки, яка суперечить загальноприйнятим суспільним нормам, вживається дієслово *лукавити*: *[Біда] народу, який так педантично відлучали від свого, рідного, якому, зрештою, ніколи читати, бо половина життя гайнується на черги, ходіння по чиновниках, за те, щоб вкрати, **перелукавити** ближнього, напиться й похмелитися, дочекатися нормального житла, якщо вдасться, і вмерти, не дочекавшись нормального життя* [23, 2].

Комунікативно значимим дієсловам (у неагентивних висловлюваннях), виявленим у публіцистичному дискурсі, теж притаманний оцінний компонент семантики. Серед них виділяється група аксіологічних дієслівних лексем на позначення **буття, існування**, наприклад: факт появи, відродження чого-небудь

викликає у суб'єкта оцінки переважно позитивні емоції, відповідно дієслова *засвітитися* (“з'явитися, проявитися” [16, Т. III, 303]); *воскреснути* (“відродитися” [16, Т. I, 744]) наділені позитивною схвальною оцінкою: *Яскравими гранями таланту засвітився в книзі поезій “Князь роси” Тарас Мельничук* [11, 3]; *Проблема союзного договору є частиною всеохопної проблеми, яка вбирає в себе все, в тому числі й долю літератури, основне ж у ній: чи відродиться чи воскресне Україна з попелу німоти й безправ'я, безперспективності, національного гноблення, безвихідної бідності <...>* [11, 1].

До прагмем із негативною оцінкою, які виявляють **вплив**, зміну суспільного устрою чи національного духу в гірший бік, слабшання нації внаслідок певних дій, належать такі, як дієслово *висотувати* та його синоніми (*виснажувати, змучувати, знесилювати*) [156, 184]: *Перший, і найпричипливіший, той, що й досі висотує нашу національну енергію, є міф про те, ніби українська нація якщо не геть позбавлена державотворчих властивостей, то буцім має їх не досить* [4, 2].

Виділяються оцінні **прагмеми тривання**: *товктися* – означає “неспокійно поводитися, щось робити, зчиняючи шум” [16, Т. X, 164] (*Сьогодні, коли ми оглядаємося і думаємо: за що ж ці брати Половці рубали один одного? Задля того, щоб ми товклися в нашому парламенті, щоб віддати землю нашим селянам у їхню приватну власність – саме приватну <...>* [1, 5]); *двигтіти* – “трястися під впливом сили, дрижати” [157, Т. II, 218] (*Країна двигтіла від велелюдних мітингів-протестів, шахтарських страйків, з магазинів виметено всі товари <...>* [20, 4]).

Поширеними у публіцистиці є **прагмеми функціонування**, наділені також переважно пейоративною оцінкою. Дієслово *наперти* означає “скупчуватися, збиратися у великій кількості” [157, Т. V, 143] і спрямоване викликати почуття відрази, зневаги: *А що твориться з нашими письменниками! З Росії наперли книжок про “искусство любви” і про що тільки захочете* (ВЯ, 74, 3).

Дієслово *нагребти* є негативно маркованим, оскільки означає “збирати у великій кількості” [16, Т. V, 56] і негативно оцінює відповідну функцію, виконувану об'єктом оцінки: *Нагріб собі Фокін, наприклад, скільки зміг донести, і найбільше покарання за це – звільнити з роботи* [19, 3].

Позитивною оцінкою наділене дієслово *вирватися* – “переборюючи перешкоди, виходити з тісного небезпечного місця” [16, Т. I, 468], – виражає задоволення від уникнення певної неприємної чи небезпечної ситуації: *А щодо змін у світі, то ми знаємо – найглибші переміни сталися в сусідніх з нами країнах, які вирвалися з-під тоталітарної кормиги, стали на шлях демократичного і незалежного розвитку* [12, 4].

Дієслівні лексеми адгерентної оцінки не мають постійного оцінного семантичного компонента, а у відповідному контексті виконують роль дієслів-оцінок, відтворюючи різноманітні оцінні асоціації в конкретних випадках вживання слова у публіцистичному виступі, а отже, набувають контекстуальної, або адгерентної, оцінки в тексті.

Результати досліджень свідчать, що до оцінних дієслівних прагмем, які експлікують себе лише в контексті, відносяться такі:

1. Прагмеми, що позначають інтелектуальну діяльність:

а) мисленнєву: *відати* (<...> *неминучими є ущемлення, а то й нищення інших національних культур, мови, національного характеру, провідних мислячих людей, про що ми **відаємо** з досвіду, із сумнозвісних указів на заборону всього національного і нищення його носіїв – від Полуботка аж до Стуса* [11, 1]);

б) мовленнєву: *випалити* (*Качаловський, не дочекавшись останніх слів у нашому запитанні, **випалив**: “Я был в отпуске, ничего не знаю”* [21, 6–7]); **славословити** (*Справжній патріотизм полягає не в тому, щоб **славословити** себе <...>* [10, 2]).

2. Прагмеми, що позначають соціальну діяльність:

а) соціальні дії і процеси: *причаїтися* (*Коли ми сходились десять років тому до Політехнічного інституту, ми знали, що за нами стежить око КДБ, що весь район інституту оточений міліцією і армією, що на балконах сусідніх будинків **причаїлися** кулеметні гнізда* [13, 2]); *спекатися* (*Мені здається, що саме на цьому вселенськоукраїнському вічі, окрім багатьох практичних завдань наших спільних дій надалі, годилося б нам **спекатися** і деяких шкідливих, отруйних міфів <...>* [4, 3]);

б) соціальні стосунки: *царствувати* (*Був ще живий і **царствував** Щербицький, і писати про Першого, який не сидить на лаві підсудних, було не зовсім безпечно* [6, 5]).

3. Прагмеми виявлення:

а) буття, існування: *породити* (<...> *вік технічної революції, яка на початку **породила** ілюзію загальнолюдського благоденства і щастя* [11, 1]);

б) стан, властивості: *нарекати* (<...> *ніхто в центрі навіть не заїкнувся про відому тисячу разів істину: у багатонаціональній державі управління ведеться в інтересах однієї, найбільшої нації, не так важливо, як вона себе **нарече**, – рівною з іншими, старшим братом, керівною <...>* [11, 3]); *величатися* (*Ми, українці, повинні зрозуміти росіян, які століття чи два звикли **величатися** не інакше, як великоросами* [5, 3]);

в) вплив: *загнуздати* (*Можливо, це допоможе трохи “**загнуздати**” монстра маскультур, “посадивши” його на міцний хребет народного мистецтва* [2, 7]); *освіжити* (*Суворий час **освіжив** і зміцнив слово наших поетів, надав йому твердості й певності* [11, 3]).

4. Прагмеми функціонування: *повзти* (*Хоч по Києву вже **повзли** страшні чутки, “Правда” продовжувала писати про наші переможні бої в Афганістані* [21, 6]), *бродити* (*Ще ми **бродимо** в притруєному повітрі ідеологічних догм і постулатів* [11, 3]).

Категорія оцінки в дієслівній лексиці є наслідком оцінної діяльності суб'єкта, яка, базуючись на цінності певного об'єкта, включає, крім об'єктивного змісту, частку авторського суб'єктивізму, що виражається в індивідуальних особливостях

сприйняття об'єкта і його оцінювання, тобто важливості / неважливості, схваленні / несхваленні його суб'єктом оцінки.

Дієслівна лексика реалізує аксіологічне значення, зумовлене авторським образним вживанням слів у певних контекстах, відповідно до фундаментальної особливості мови – здатності відтворити у слові різноманітний зміст думки мовця, відобразити всі індивідуально неповторні особливості явищ дійсності, будь-яке індивідуальне сприймання найрізноманітніших ситуацій [18, 60–61].

При функціонуванні в публіцистичному дискурсі аксіологічної дієслівної лексики контекст впливає на актуалізацію одного із значень лексеми чи однієї з диференційних сем, появу нових значень дієслова, конкретизує, підсилює оцінне значення, а також розширює сферу вживання лексеми.

Поділ дієслівних лексем на інгерентно та адгерентно оцінні дає можливість визначити специфіку функцій цих одиниць. Інгерентно оцінні дієслова – це мовні прагмеми, що, експлікуючи певну оцінку, сприяють реалізації функції впливу публіцистичних виступів (досягненню перлокутивного акту комунікації). Дієслова, що мають адгерентну оцінку, передусім реалізують інформативну функцію публіцистики, забезпечуючи документалізм, підкреслену фактологічну точність, узагальненість, логічність як результат аналітичного підходу до розв'язання актуальних для суспільства проблем. Однак такі лексеми в публіцистичному контексті найчастіше поєднуються зі словами прагматичного типу, тим самим посилюючи ефект впливовості тексту. Слова-мовні прагмеми, поєднуючись зі словами-інформемами, перетворюють їх у мовленнєві прагмеми, заражаючи прагматичністю – емоційною оцінкою, експресією тощо, причому не тільки при безпосередньому контакті, а й на значній дистанції. Наприклад: **Засурмить** “Енеїдою” Котляревський, але нація лише перевернеться на другий бік [22, 4]; *Тепер маємо державу і ми піднімемо її з біди – **очистимо** від нужі й пилюки, **вирізьбимо** її сяючі грані, бо це наш найдорожчий і вічний скарб* [14, 8]. З наведених прикладів видно, що дієслівні прагмеми адгерентно виражають негативну оцінку, поєднуючись із іменниками-прагмемами, які є словами-актуалізаторами їх прагматичної заданості.

Дієслова інгерентної оцінки, або власне дієслівні прагмеми, можуть підсилювати свою мовленнєву впливовість за допомогою мовних засобів, які здобули назву сенсibilізаторів. Лінгвістичні сенсibilізатори – це передусім інші мовні прагмеми. Сенсibilізація здійснюється при синтагматичних зв'язках прагмем. При цьому має місце як контактний, так і дистантний вплив сенсibilізаторів.

У публіцистичному дискурсі було зафіксовано зразки двох типів сенсibilізації дієслів-прагмем:

1) **контактної**, при якій дієслова-прагмеми інтенсифікують ступінь своєї прагматичної сили, а отже, й оцінку, за допомогою їх контактного зв'язку з емоційно-оцінними словами: *Не буду говорити про те, що щасливе географічне положення України обернулося для неї бідою, – це не таке вже й специфічне, оскільки в такому становищі в різні часи опинялося багато народів і країн. Що її природні*

багатства завжди **розпалювали чужі апетити**, – це теж типова ситуація у світовій історії [3, 8]; Проте сучасну українську поезію звести до низки визначних імен аж ніяк не можна. Ми ж бо знаємо, скільки було **поламано творчих доль**, скільки знівечено, підтято <...>. Цілі покоління поетів з обпаленою душею [11, 3];

2) **дистантної**, яка інтенсифікує прагматичну силу дієслів-прагмем за рахунок їх дистантного зв'язку зі словами-прагмемами (оцінними): *Іноді цю лють – там, де не треба – підігріваємо й ми* [11, 2]; *Ще ніколи нас, письменників, так жорстоко, так підло не цькували, як зараз <...>* [23, 2].

Проведений аналіз дає підстави зробити висновок, що процес сенсифікації сприяє створенню в публіцистичних текстах соціально-оцінної образності за допомогою дієслів-прагмем.

Таким чином, дієслова є продуктивним засобом реалізації категорії оцінки, яка виражається експліцитно через постійний оцінний компонент значення, притаманний структурі дієслівної лексеми, або набуваючи його у відповідному контексті.

Література

1. Відверта розмова : виступ народного депутата СРСР і УРСР, письменника В. О. Яворівського на зустрічі з киянами по Республіканському радіо / В. О. Яворівський // Літературна Україна. – 1991. – 7 лютого. – С. 5–7.
2. Дзюба І. Національна культура як чинник майбуття України : виступ на 4-му Міжнародному конгресі українців, що відбувся 26–29 серпня 1999 року в Одесі / І. Дзюба // Дивослово. – 1999. – № 12. – С. 2–7.
3. Дзюба І. Україна і світ : доповідь на конгресі МАУ / І. Дзюба // Культура і життя. – 1990. – № 36, 37, 38, 39. – С. 1–4.
4. Драч І. Будемо рівними серед рівних : виступ голови т-ва “Україна” / І. Драч // Культура і життя. – 1992. – 1 лютого. – С. 4.
5. Драч І. Незнищенна вовіки віків : виступ на “круглому столі” в посольстві України в Москві 31 січня 1994 року / І. Драч // Літературна Україна. – 1994. – 10 лютого. – С. 3.
6. Драч І. Подолаємо Чорнобиль у собі : виступ на вечорі, присвяченому врученню премії Фондації Антоновичів / І. Драч // Літературна Україна. – 1992. – 9 липня. – С. 5.
7. Драч І. Україна мусить вистояти, й Україна вистоїть! : вступне слово голови Конгресу української інтелігенції Івана Драча на Всеукраїнському вічі 22 січня 1997 року / І. Драч // Слово і Час. – 1997. – № 5–6. – С. 99–101.
8. З виступів письменників на других всеукраїнських зборах Народного Руху України / Д. Павличко, В. Яворівський // Літературна Україна. – 1990. – 8 листопада. – С. 3.
9. Зі співповіді Павла Мовчана : виступ на звітно-виборчих зборах Київ. орг. СПУ / П. Мовчан // Літературна Україна. – 1991. – 21 березня. – С. 2.
10. Мовчан П. Ми в сучасній Україні : доповідь Павла Мовчана на пленумі ради СПУ / П. Мовчан // Літературна Україна. – 1993. – 28 жовтня. – С. 2.
11. Мушкетик Ю. За демократизм, національне відродження, високу духовність літератури : доповідь першого секретаря правління СПУ / Ю. Мушкетик // Літературна Україна. – 1991. – 18 квітня. – С. 2.
12. Павличко Д. “Не для вільних людей і не для вільного народу” : виступ / Д. Павличко // Літературна Україна. – 1991. – 4 липня. – С. 4.
13. Павличко Д. “У рухівців ніхто не відбере правди...” : виступ на урочистостях з нагоди 10-ліття Народного Руху України / Д. Павличко // Літературна Україна. – 1999. – 23 вересня (№ 32). – С. 2.

14. Павличко Д. Фронт єдності, а не розколу : виступ на установчих зборах антикомуністичного антиімперського фронту / Д. Павличко // Літературна Україна. – 1993. – 25 лютого. – С. 8.
15. Словник синонімів української мови : в 2-х т. / [А. А. Бурячок, Г. М. Гнатюк, С. І. Головащук та інші]. – К. : Наукова думка, 1999–2000. – Т. 1. – 1040 с. ; Т. 2. – 960 с.
16. Словник української мови. – К. : Наукова думка, 1970–1980. – Т. I–XI.
17. Сучасна українська літературна мова : підручник / [А. П. Грищенко, Л. І. Мацько, М. Я. Плющ та ін., за ред. А. П. Грищенка]. – К. : Вища школа, 1997. – 493 с.
18. Шмелёв Д. Н. Русский язык в его функциональных разновидностях / Д. Н. Шмелёв. – М. : Наука, 1977. – 168 с.
19. Яворівський В. Змінити цю систему ми зможемо тільки через вибори : виступ перед громадськістю м. Херсона / В. Яворівський ; [записав М. Литвин] // Наш час. – 1993. – 29 січня. – С. 3.
20. Яворівський В. Мародери : промова виголошена по I програмі Українського радіо 4 січня 2001 року / В. Яворівський // Україна молода. – 2001. – 11 січня. – С. 4.
21. Яворівський В. Правда Чорнобиля : коло перше : виступ члена Президії Ради України В. Яворівського з висновками Тимчасової депутатської комісії по розслідуванню комплексу події, пов'язаних з аварією на ЧАЕС / В. Яворівський // Голос України. – 1991. – 14 грудня (№ 240). – С. 6–7.
22. Яворівський В. Прощай, тисячоліття : промова виголошена по I програмі Українського радіо 25 грудня 2000 року / В. Яворівський // Україна молода. – 2001. – 4 січня. – С. 4.
23. Яворівський В. Українська література і ще одна спроба відродження : доповідь В. Яворівського / В. Яворівський // Літературна Україна. – 1990. – 19 квітня. – С. 2.

Анотація

Стаття присвячена дослідженню семантико-стилістичних особливостей оціночної дієслівної лексики в публіцистичному дискурсі, виділенню тематичних груп інгерентно та адгерентно оціночної дієслівної лексики, а також визначенню основних типів сенсифікації оціночних дієслів-прагмем.

Ключові слова: публіцистичний дискурс, дискурс, прагмема, іформема, дієслова інгерентної оцінки, адгерентно оціночні дієслова, дієслівна прагмема, сенсифікація, лінгвістичні сенсифікатори.

Аннотация

Статья посвящена исследованию семантико-стилистических особенностей оценочной глагольной лексики в публицистическом дискурсе, выделению тематических групп ингерентно и адгерентно оценочной глагольной лексики, а также определению основных типов сенсификации оценочных глаголов-прагмем.

Ключевые слова: публицистический дискурс, прагмема, информема, глаголы ингерентной оценки, адгерентно оценочные глаголы, глагольная прагмема, сенсификация, лингвистические сенсификаторы.

Summary

The article is dedicated to study of the semantic-stylistic features of estimated verbal vocabulary in publicistic discourse, to allocation of thematic groups ingerentno and angerentno estimated verbal vocabulary, and also to definition of the basic types of a sensubulisation of estimated verbs-pragmem.

Keywords: Publicistic discourse, pragmems, informem, the ingerentno estimated verbs, the angerentno estimated verbs, verbal pragmems, a sensubulisation, linguistic sensubulisor.